

KIRGIZİSTAN

ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	7
3. DIŞ TİCARET	8
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	11
5. TÜRKİYE ile TİCARET	12
EKLER:.....	14

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Kırgız Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	Parlamber Cumhuriyet
Nüfus	7 milyon
Dil	Kırgızca (resmi dil), Özbekçe, Rusça
Yüzölçümü	199 951 km ²
Başkent	Bişkek
Başlıca Şehirleri	Bişkek, Oş, Karakol, Celal Abad
Cumhurbaşkanı	Sadır Japarov
Para Birimi	Kırgızistan Somu

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Birleşmiş Milletler (BM), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), Avrupa Atlantik Ortaklık Konseyi (AAOK), Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT), Şanhay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ), Ortak Güvenlik Anlaşması Örgütü (OGAÖ), Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı (AİGK/CICA), Ekonomik İş Birliği Teşkilatı (EİT), İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Avrasya Ekonomik Birliği (AvEB), Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO), Birleşmiş Milletler Endüstriyel Gelişme Örgütü (UNIDO), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Birleşmiş Milletler Eğitim-Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), Uluslararası Enerji Ajansı, Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı, BM Asya Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (ESCAP), Dünya Bankası, IMF, Avrupa Kalkınma ve İmar Bankası (EBRD), Uluslararası Finans Kuruluşu (IFC), İslam Kalkınma Bankası, Asya Kalkınma Bankası, Dünya Ticaret Örgütü (WTO), Bağlantısızlar Örgütü (gözlemci), Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi

Coğrafi Konum

Orta Asya'nın kuzeydoğusunda yer alan, Kırgızistan'ın yüzölçümü, 199 951 km²'dir. %4,4'ü su olan Kırgızistan'ın yüzölçümünün, %5,3'ünü ormanlık alanlar, %54,1'ini tarımsal alanlar, %36,2'sini ise, diğer arazi oluşturmaktadır. Kuzeyinde Kazakistan, güneydoğu ve doğusunda Çin Halk Cumhuriyeti, batısında Özbekistan, güneybatısında Tacikistan ile komşu olan Kırgızistan'ın sınırlarının toplam uzunluğu 3 878 km'dir. Kırgızistan'ın Kazakistan ile sınır uzunluğu 1 051 km, Çin Halk Cumhuriyeti ile 858 km, Özbekistan ile 1 099 km ve Tacikistan ile ise, 870 km'dir. Kırgızistan'ın denize sınırı bulunmamaktadır. Kırgızistan'ın kuzeyi ile güneyi arasındaki uzaklık 454 km, doğu ile batısı arasındaki uzaklık ise 925 km'dir.

Kırgızistan geniş çukur alanlara, derin vadilere ve yüksek dağ sıralarına sahiptir. Ortalama rakım 2 750 m'dir. En yüksek nokta (Pobeda Tepesi), deniz seviyesinden 7 439 m, en alçak nokta ise, deniz seviyesinden 132 m yükseklikteki Kara Darya'dır. Toplam alanın %94'ünden fazlasının deniz seviyesinden yüksekliği 1 000 m'yi aşar ve toplam yüzölçümünün yaklaşık %40'ı 3 000 m'den yüksektir. Kırgızistan'ın nüfusunun neredeyse tamamı 1 800 m'den daha yüksekte yaşamaktadır.

Doğu batı istikametinde 2 000 km uzunluğunda ve 400 km genişliğinde bir kara kitlesi olan Tanrı Dağları'nın yaklaşık üçte ikisi Kırgızistan toprakları içinde yer almaktadır. Tanrı Dağları doğu, batı, kuzey, güney ve orta kısımlar olmak üzere, beş bölümde ele alınabilir.

Tanrı Dağları'nın orta kesimlerinde yer alan Terskey Ala Dağı, Kırgız Sırtları, Batal Kokşaal Dağı ve Akşırak Kuyluğu ile Güney İngilçek ve Kayında buzulları özellikle dağcılık açısından oldukça önemlidir. Güney İngilçek Buzulu Çin ve Kazakistan sınırı arasında yer almakta olup, 62 km uzunluğu, 3,5 km genişliği ve 200 m kalınlığıyla dünyanın en büyük buzullarından biridir. Bölgede 7 000 m'yi aşan iki zirve (Tengri ve Pobeda), 6 000 m'yi aşan 23 zirve ve 5 000 m'yi aşan 80 zirve bulunmaktadır.

Kırgızistan'ın güneyinde yer alan Pamir Dağları'nda iklim genel olarak Tanrı Dağları'ndaki iklime benzemekle beraber daha durağan ve daha az nemlidir. Zaalaya, Türkistan ve Alay Dağları'nda bulunan zirveler özellikle dağcılık açısından önemlidir.

Ülkede genel olarak büyüklü küçüklü yaklaşık 40 000 dere ve ırmak bulunmaktadır. Kırgızistan'ın en önemli nehirleri; Narın (535 km), Çuy (221 km) ve Çatkal (205 km)'dir. Kırgız Cumhuriyeti'nde 1 923 adet göl bulunmakta ve kapladıkları alan 6 836 km²'ye ulaşmaktadır. Issık Göl (6 236 km²), Son Göl (275 km²) ve Çatır Göl (175 km²) Kırgızistan'ın en büyük gölleridir. Bunlardan en önemlisi, aynı zamanda dünyanın en büyük ikinci krater gölü olan Issık Göl'dür. 668 m derinliği ile dünyanın en derin göllerinden biri olan Issık Göl'ün kuzey ve güney kıyıları, bu kıyılara paralel uzanan Tanrı Dağları tarafından çevrelenmiştir ve bu dağlardan gelen 80 civarında irili ufaklı ırmak göle akmaktadır. Issık Göl'ün biraz tuzlu olan suyu en soğuk havalarda bile donmaz. Issık Göl sahip bulunduğu büyük su hacmiyle çevresinin iklimini de büyük ölçüde etkiler. Çevresi karla kaplı olduğu halde, kışın bölgede ılıman bir iklim hüküm sürer. Yaz aylarında ise, Kırgızistan'ın diğer bölgelerinden daha serin ve daha az nemli olmasıyla, kaliteli kumsalı ve zengin bitki örtüsü ile turistik bir cazibe noktasıdır.

Kırgızistan'ın genel bitki örtüsünü orman, makilikler, bozkır, step, çayır ve su bitkileri oluşturur. Bitki örtüsünde görülen başlıca türler ise çam, ceviz, fıstık, huş ağacı, akağaç ve kavaktır. Güneybatı Tien Şan'da bulunan ceviz ormanı özel bir öneme sahiptir.

Ülke başkent ve 7 idari bölgeye (ile) ayrılmıştır. Başkent Bişkek'e özel bir statü verilmiştir. İller ve kapsadıkları şehirler şöyledir;

1. Başkent: Bişkek
2. Çuy ili: Kant, Karabalta, Tokmak
3. Issık – Göl ili: Karakol, Balıkçı, Çolponata
4. Narın ili: Narın
5. Talas ili: Talas
6. Celalabad ili: Celalabad, Maylısuu, Taşkömür, Kökyangak
7. Oş ili: Oş, Kızılkıya, Sülükta, Özgön, Karasuu
8. Batken ili: Çonkara, Haydarkan, Çek, Cahgijer

Siyasi ve İdari Yapı

Cogorku Keneş (Kırgız Cumhuriyeti Büyük Meclisi)

Kırgız Cumhuriyeti Büyük Meclisi-Kırgız Cumhuriyeti Parlamentosu, kendi yetkileri çerçevesinde yasama ve denetim fonksiyonlarını yerine getirmekte olup, toplam 90 milletvekilinden oluşmaktadır. Büyük Meclis daimi faaliyet gösteren, parti sistemine dayalı olarak seçilen milletvekillerinden oluşmaktadır. Partiler için %0,5 bölge barajı uygulanmaktadır. Milletvekili

seçimine 25 yaştan büyük ve seçime katılma hakkına sahip Kırgız Cumhuriyeti vatandaşı katılabilir. Parlamento seçimleri 5 yılda bir yapılmaktadır.

Ayrıca, yine 5 yılda bir Cumhurbaşkanlığı seçimleri yapılmaktadır. Cumhurbaşkanlığı seçimlerine, 35 yaşından büyük, 65 yaşından kk, Kırgızca bilen, 15 yıl süre ile ülkede ikamet etmiş olan ve en az 50 bin seçmenin imzasını toplayabilen her Kırgız Cumhuriyeti vatandaşı katılabilir. İki turlu yapılan seçimlerde, 1'inci turda katılan seçmenlerin %50'den fazlasının oyunu alan seçilmiş olur. Çoğunluğun sağlanamaması halinde 2'nci tura en çok oy alan iki aday katılır. Bu turda %50'nin üstünde oy toplayan aday seçilmiş olur.

Anayasaya göre yasalar Büyük Meclise sunulmaktadır. Büyük Meclis, yasa üzerinde değişiklikler yaptıktan sonra bir ay içinde Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın onayına sunmaktadır. Kırgız Cumhuriyetinde yürütme Hükümet tarafından yerine getirilir. Kırgız Cumhuriyeti Anayasası ile hkmete, Cumhurbaşkanı ve Parlamento'ya tanınan yasama ve denetim yetkisi dışındaki tüm devlet yönetimi konularında karar verme yetkisi tanınmış bulunmaktadır. Yürütme organları bakanlıklar, devlet hizmet başkanlıkları ve devlet ajans müdürlükleri olarak örgütlenmiştir. Başbakan, büyük meclisin onayı ile Cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır. Bakanlar Kurulu başbakan, başbakan yardımcısı ve 14 bakandan oluşmaktadır.

Anayasaya göre Cumhurbaşkanı devlet organlarının koordinatörü durumundadır. Ancak Anayasa'da, yürütme ile ilgili olarak kararname çıkartma, iptal etme ve değişiklikler yapma yetkisi bulunması nedeniyle Cumhurbaşkanı yürütmenin nihai karar makamı niteliğini korumaktadır.

Devlet iktidarını temsil eden Cumhurbaşkanı, Anayasadan kaynaklanan geniş yetkilerle donatılmıştır. Devletin egemenliği ve dokunulmazlığına yönelik tedbirleri alır, savunma, devlet organlarının işleyişini ve koordinasyonunu sağlar, devletin iç ve dış siyasetini belirler, hkmet yapısını ve hkmet üyelerini tespit eder, Parlamento teklifi ile başbakanı onaylar, başbakan veya hkmetin istifası ile ilgili kararları alır, idari kuruluşların yöneticilerini atar.

Nüfus ve İstihdam

2024 yılında 7 milyon kişi ile dünyada 100. sırada yer alan Kırgızistan nüfusunun 2030 yılında 8 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir. Nüfusun 1,3 milyonu Başkent Bişkek'te yaşamaktadır.

Nüfusun yaşlara göre dağılımı:

0-14 yaş: 30.39% (erkek 930,455/kadın 882,137)
15-24 yaş: 15.7% (erkek 475,915/kadın 460,604)
25-54 yaş: 40.02% (erkek 1,172,719/kadın 1,214,624)
55-64 yaş: 8.09% (erkek 210,994/kadın 271,480)
65 yaş ve üstü: 5.8% (erkek 132,134/kadın 213,835) (2020 tahmin)

Ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranının 2024 yılında %9 olacağı ve işsizliğin yüksek olduğu ülkeler arasında 16. sırayı alacağı tahmin edilmektedir.

Doğal Kaynaklar

Bağımsızlık öncesi dönemde altın, kömür, uranyum ve antimon Kırgız Cumhuriyeti'nin madencilik sektörüne damgasını vurmuştur. Kırgızistan'da çok sayıda altın maden yatağı bulunmaktadır. Halihazırda, işletilen en büyük altın maden yatakları: Kumtor (104 tondan fazla altın rezervi bulunmaktadır), Ceruy ve Taldı-Bulak-Levoberejnıy, Makmal, Bozumçak, Iştamberdı, Unkur-Taş, Tereksay'dır.

1996 yılında Tien Şan dağlarında Kumtor altın madeninin faaliyete geçmesiyle altın üretimi toplam sanayi üretiminin %40'ına ulaşmıştır. Mevcut rezervlerle Kumtor altın madeninin 2026 yılına kadar faaliyetine devam etmesi beklenmektedir. Kumtor Başkent Bişkek'in 350 kilometre güney doğusunda ve Çin sınırına 60 kilometre mesafede bulunmaktadır. Maden bugüne kadar yaklaşık 304 ton altın üretmiştir.

Altın madenciliği dışında madencilik sektörü gelişmemiştir. Özellikle kömür madenciliğinde yatırım yetersizliği gözlemlenmekte ve bu alandaki faaliyetler esas olarak devlet eliyle yürütülmektedir.

Uranyum madenciliği Minkuş, Aktuz, Kajısay ve Maylısu bölgelerinde verim düşüklüğü nedeniyle durmuş bulunmaktadır.

Diğer bölge ülkeleriyle karşılaştırıldığında, Kırgız Cumhuriyeti'nde petrol ve doğalgazın ekonomiye katkısı göz ardı edilebilir bir seviyede bulunmaktadır. 2020 yılında 1 bin varil/gün'lük ham petrol üretimi ile 116 ülke arasında 109. sıradadır. Ülkenin 2020 yılında ise 1 milyar feet³'lük doğalgaz üretimi gerçekleşmiştir. Kömür ve linyit üretimi ise 2,4 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	15,19	17,49	19,85	21,22	22,81	24,43	26,2	28,07
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	9	9	6,8	5,3	5,8	5,3	5,4	5,3
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	2 191	2 471	2 747	2 879	3 030	3 178	3 342	3 506
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	10,8	5	7	5,7	5,2	5	5	5
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-44,9	-31,1	-8,5	-7,5	-8,5	-7,3	-7	-6,4
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	4	4	4	4	4	4	4	4
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	42	36,6	38,5	39,5	40,3	41,2	41,3	41,9

Kaynak: IMF

*: Tahmin

Kırgızistan, büyük ölçüde altın ihracatına dayanan küçük ve gelişmekte olan bir ekonomidir. İşçi dövizleri, büyümenin önemli bir itici gücü ve önemli bir döviz kaynağıdır. Tacikistan'dan sonra bölgede, kişi başına düşen GSYİH'nın en düşük olduğu ikinci ülkedir.

Bağımsızlığın ardından Kırgızistan, yasal altyapının iyileştirilmesi ve arazi reformunun başlatılması gibi piyasa reformlarını hızla uygulamaya koymuştur. 1998 yılında Kırgızistan, Dünya Ticaret Örgütü'ne kabul edilen ilk Bağımsız Devletler Topluluğu ülkesi oldu. Hükümet, kamu kuruluşlarının çoğunu özelleştirdi. Bu reformlara rağmen, ülke 1990'ların başında üretimde ciddi bir düşüş yaşadı ve küresel mali kriz ve azalan petrol fiyatları Orta Asya'daki ekonomileri küçülttüğü için son yıllarda yine yavaş büyüme hızı ile karşı karşıya kalmıştır.

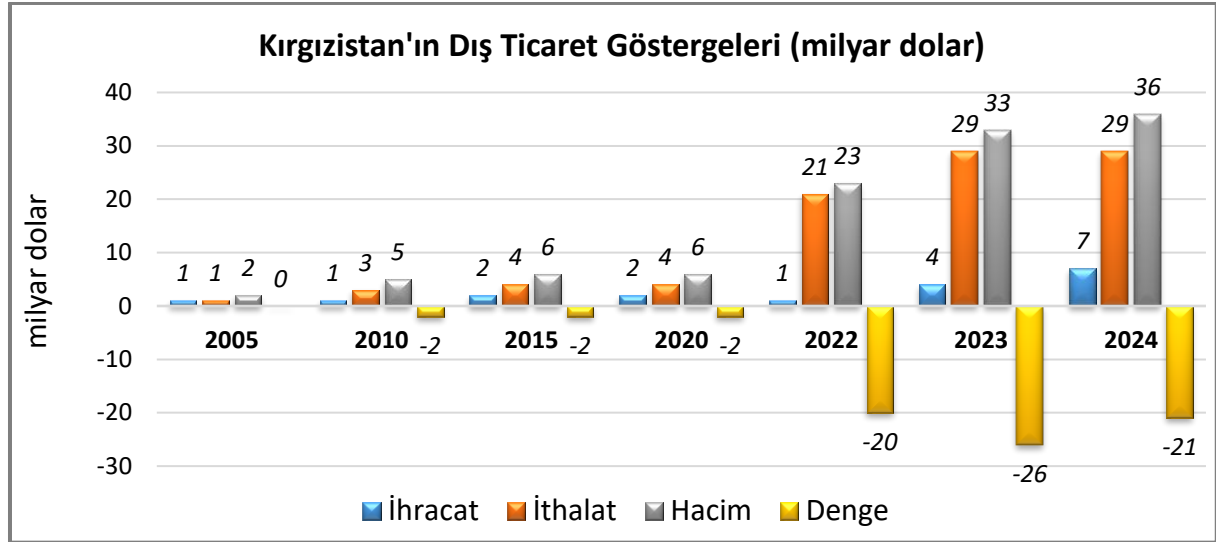
Tarım ve madencilik sektörleri eskiden beri güçlü olarak tanımlanan sektörlerdir. Bunların yanı sıra, inşaat ve enerji ile ulaştırma, ticaret ve catering gibi hizmet sektörü alanlarında da sağlıklı bir büyüme gözlemlenmektedir.

2024'te reel GSYİH büyüme oranı %9 olarak gerçekleşmiş olup, bu büyümeye ana katkıyı sanayi, hizmetler ve inşaat sektörleri sağlamıştır. İç tüketim, bütçe ve özel sektörün reel ücretlerindeki artış, tüketici kredilerindeki artış ve ülkeye net işçi dövizlerinin (Rusya ve Kazakistan'da çalışan Kırgız vatandaşların gelirleri ülkenin GSYİH'sinin %25'inden fazlasını oluşturmaktadır) girişindeki büyüme ile desteklenmektedir. 2025 ve 2026 yıllarında Kırgızistan'ın GSYİH büyüme oranının %5 üzerinde olacağı tahmin edilmektedir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

Kırgızistan'ın denize kıyısı olmaması ve ithalata bağımlılığı, Eski Sovyetler Birliği ülkeleri dışında ticaret ilişkilerini geliştirmesinde önemli bir engel teşkil etmiştir. 1997 yılından itibaren artan altın ihracatı sayesinde yenedünya pazarlarına ulaşılmış, ne var ki, altın ihracatında yoğunlaşılması da ihracatta ürün çeşitliliğinin gelişmesine engel olmuştur.

Kırgızistan'ın ihracatı 2024 yılında 7,3 milyar dolar olmuştur. Ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler Çin, İsviçre, İngiltere, Kazakistan ve Özbekistan'dır. Ülkenin ihracatında Türkiye %2,3 pay ile 6. sıradadır.

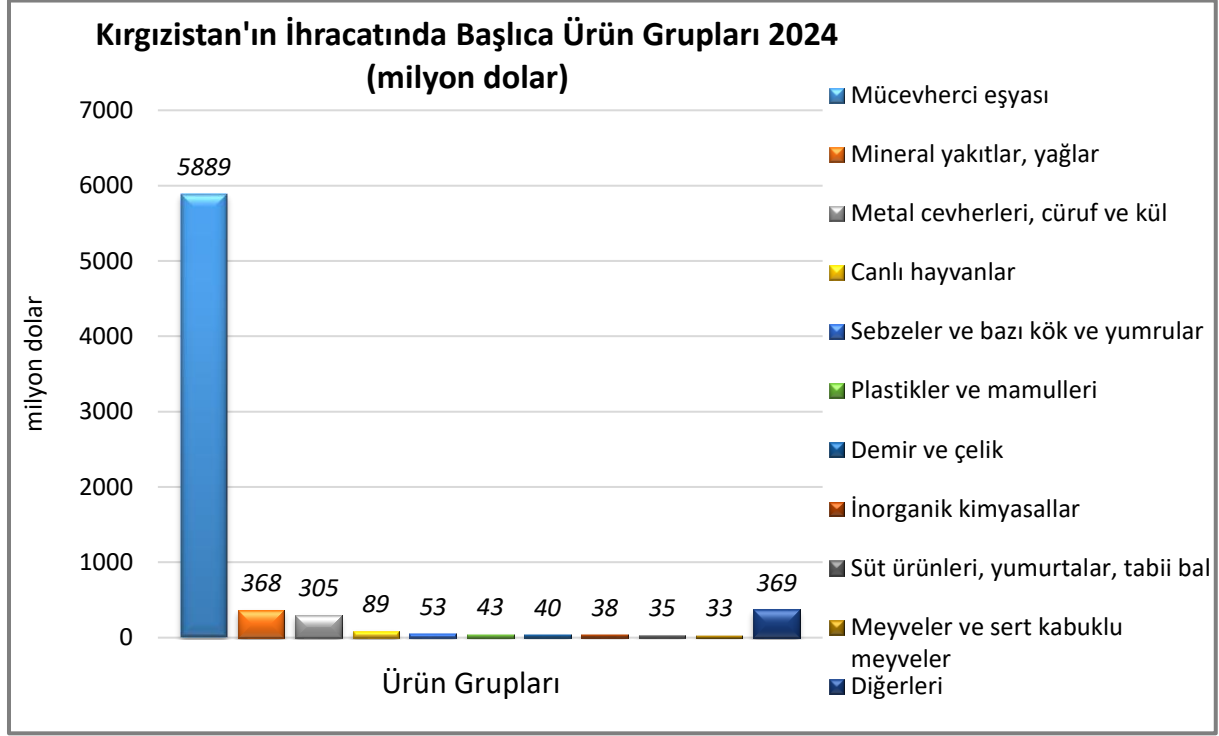
Ülkenin 2024 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler sırasıyla altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde); kıymetli metal cevherleri ve konsantreleri; petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar ve bakır cevherleri ve konsantreleridir.

2024 yılında ülkenin ithalatı ise 28,6 milyar dolar olmuştur. Ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler Çin, G. Kore, Türkiye, Kazakistan ve Almanya'dır. Ülkenin ithalatında Türkiye'nin payı %4,8'dir.

2024 yılında ithal ettiği başlıca ürünler ise otomobiller; karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; üç tekerlekli bisikletler, skuterler, oyuncak bebekler, diğer oyuncaklar, küçültülmüş modeller, bilmeceler (puzzle); kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb. (yüzme kıyafetleri hariç) ve kazak, süveter, hırka, yelek vb. örme eşyalardır.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

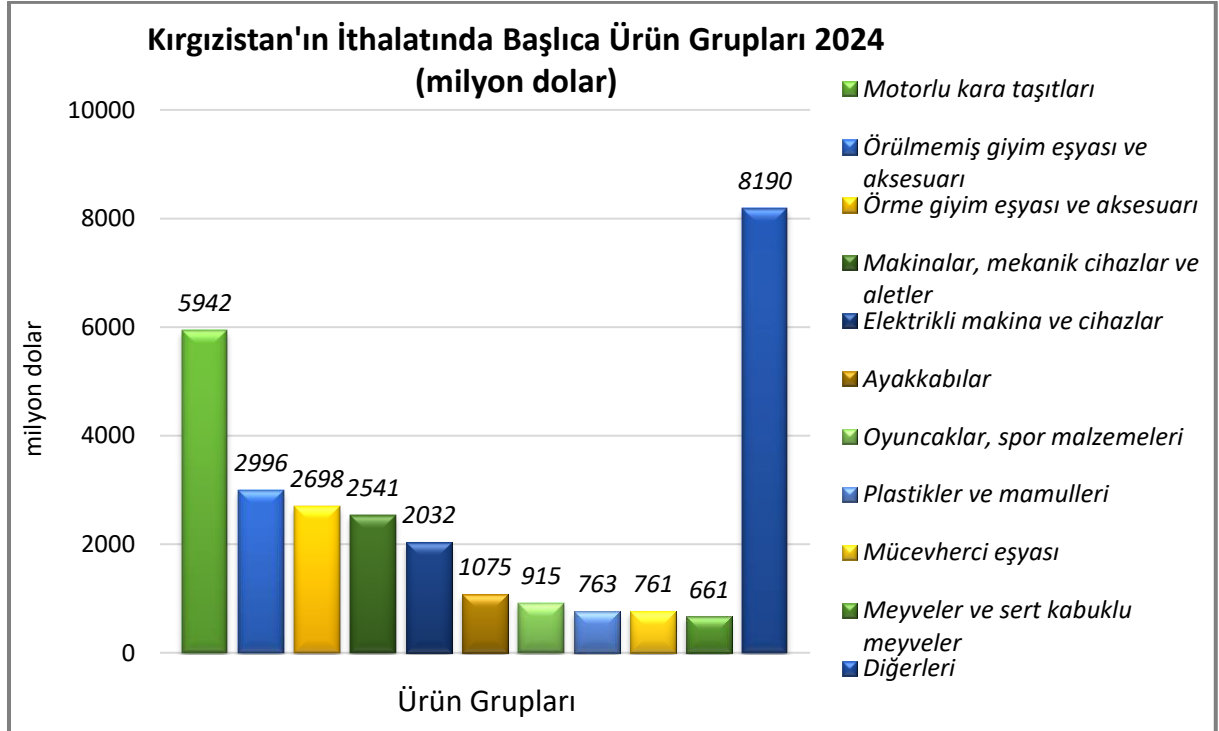
İhracat

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

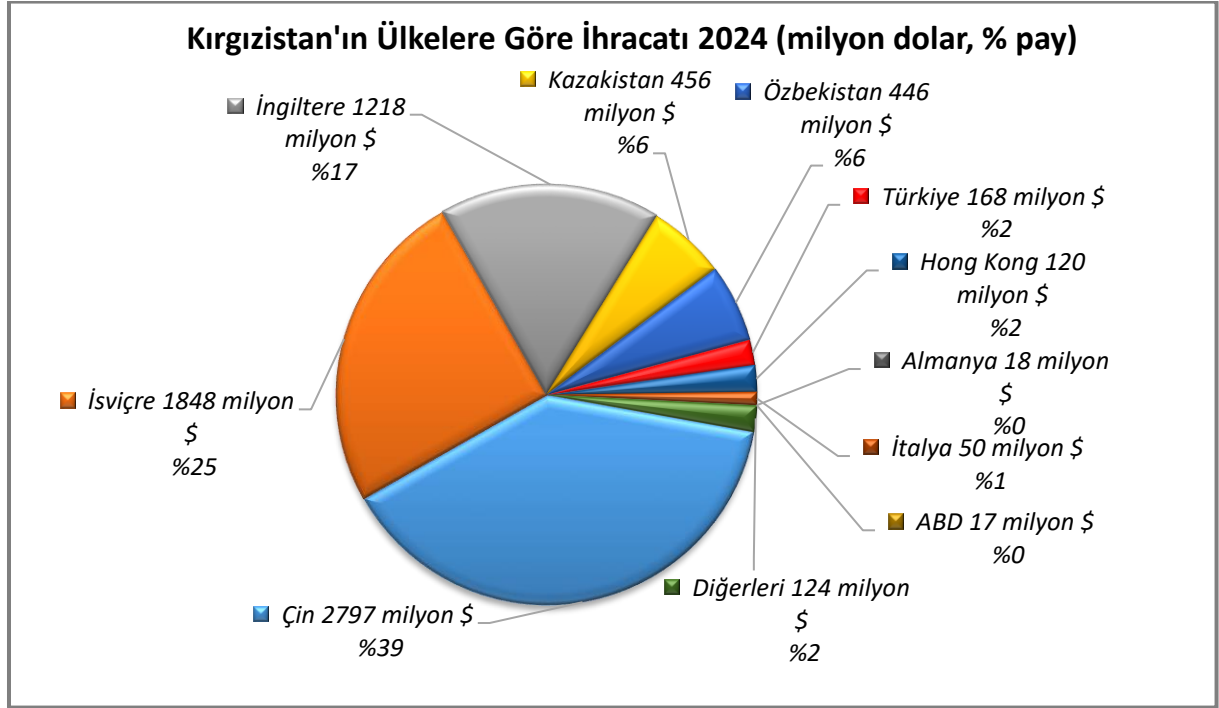

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

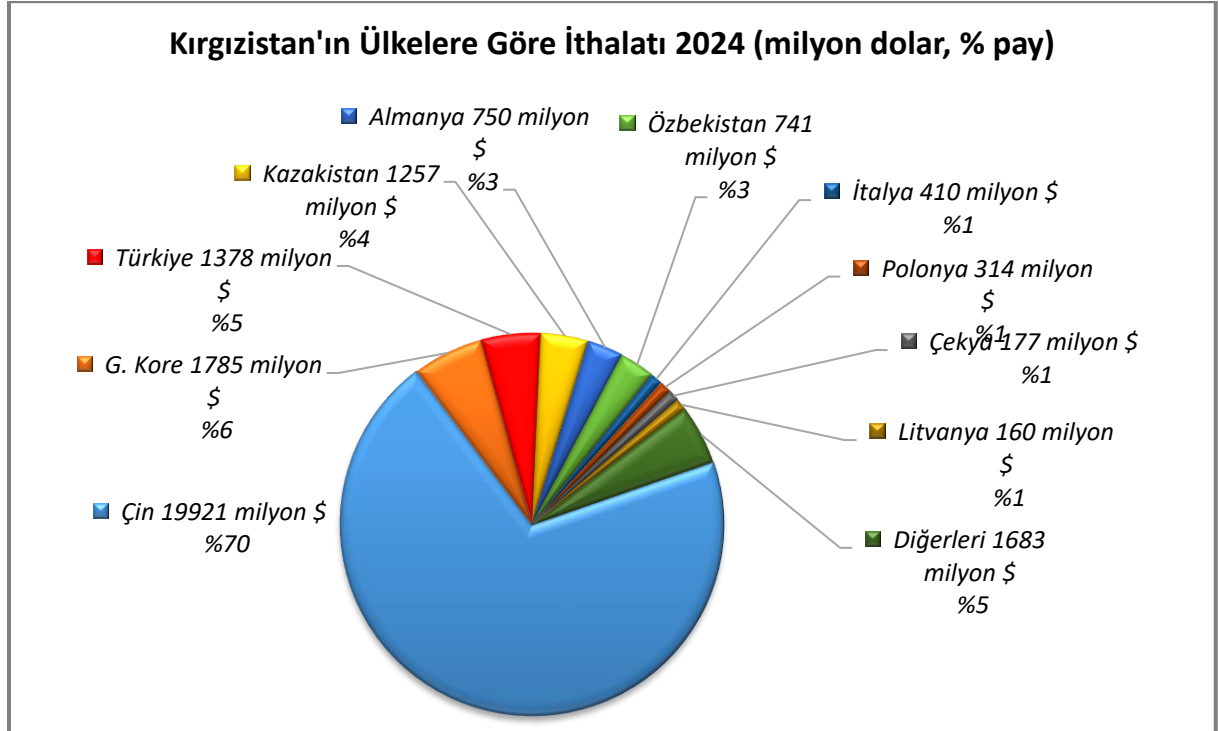
İhracat

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Kırgızistan, 2024 yılında tahmini 650 milyon dolar doğrudan yabancı yatırım çekmiştir. Ülkenin 2024 yılında toplam yabancı sermaye stoğu yaklaşık 7,2 milyar dolara ulaşmıştır.

Madencilik sektörü Kırgızistan'da önemli yatırım sektörlerinden biridir.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2023	2024*	2025*	2026*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	700,00	650,00	640,00	635,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	5,00	4,30	3,90	3,50
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	6 556,00	7 206,00	7 846,00	8 481,00
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	100,00	50,00	65,00	70,00
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	210,30	160,30	95,30	25,30

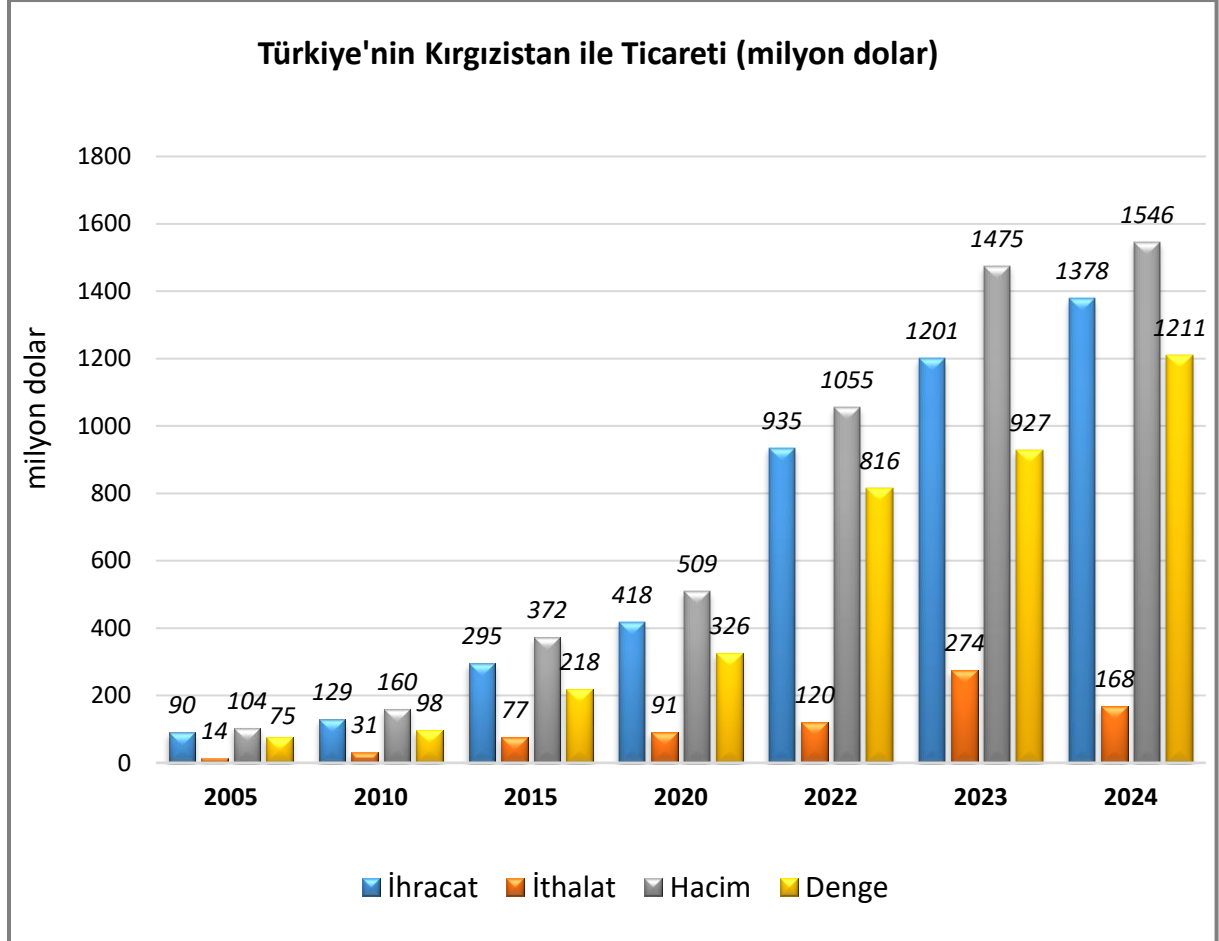
Kaynak: EIU

*: Tahmin

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye-Kırgızistan Dış Ticareti

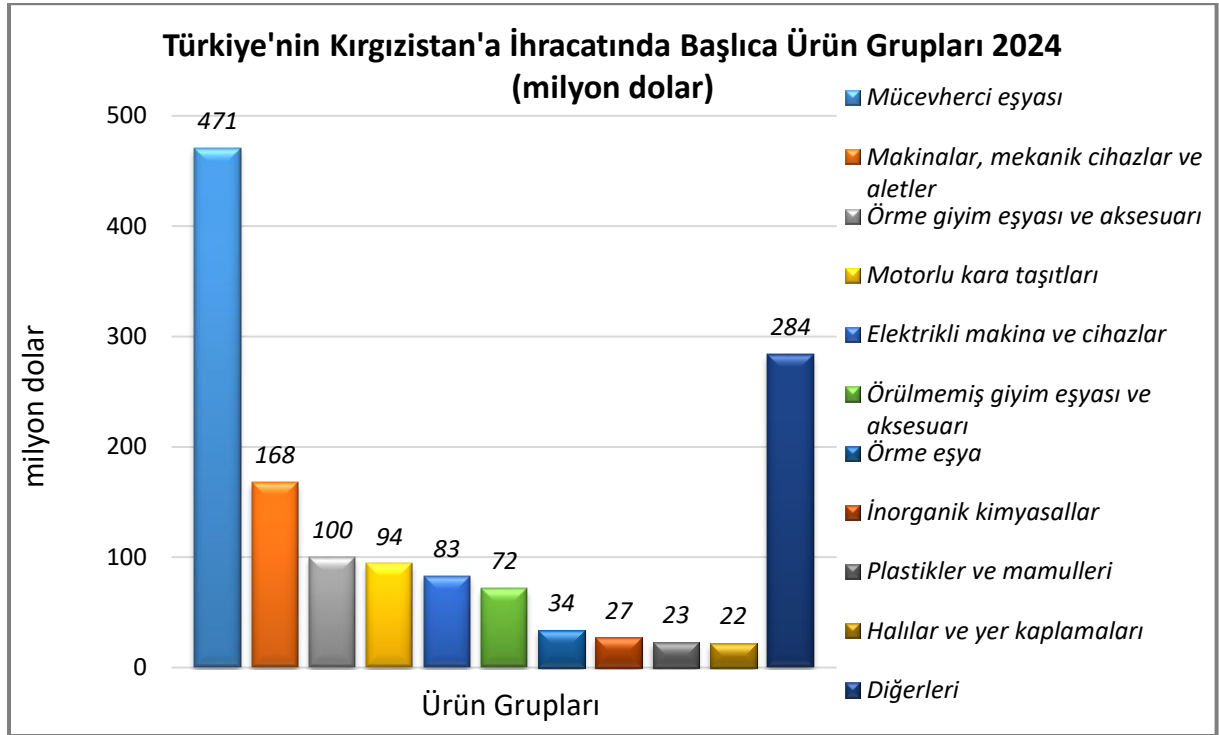

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

2024 yılında ülkeye ihracatımız yaklaşık 1,4 milyar dolar olmuştur. İhraç ettiğimiz başlıca ürünler: mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere); otomobiller; tişörtler, fanılar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme); 10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar; karayolu taşıtları için aksam ve parçalarıdır.

2024 yılında ülkeden ithalatımız ise 168 milyon dolardır. İthal ettiğimiz başlıca ürünler ise petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, toprak vb. katı yakıtlar; diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş); kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış) ve pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş) dur.

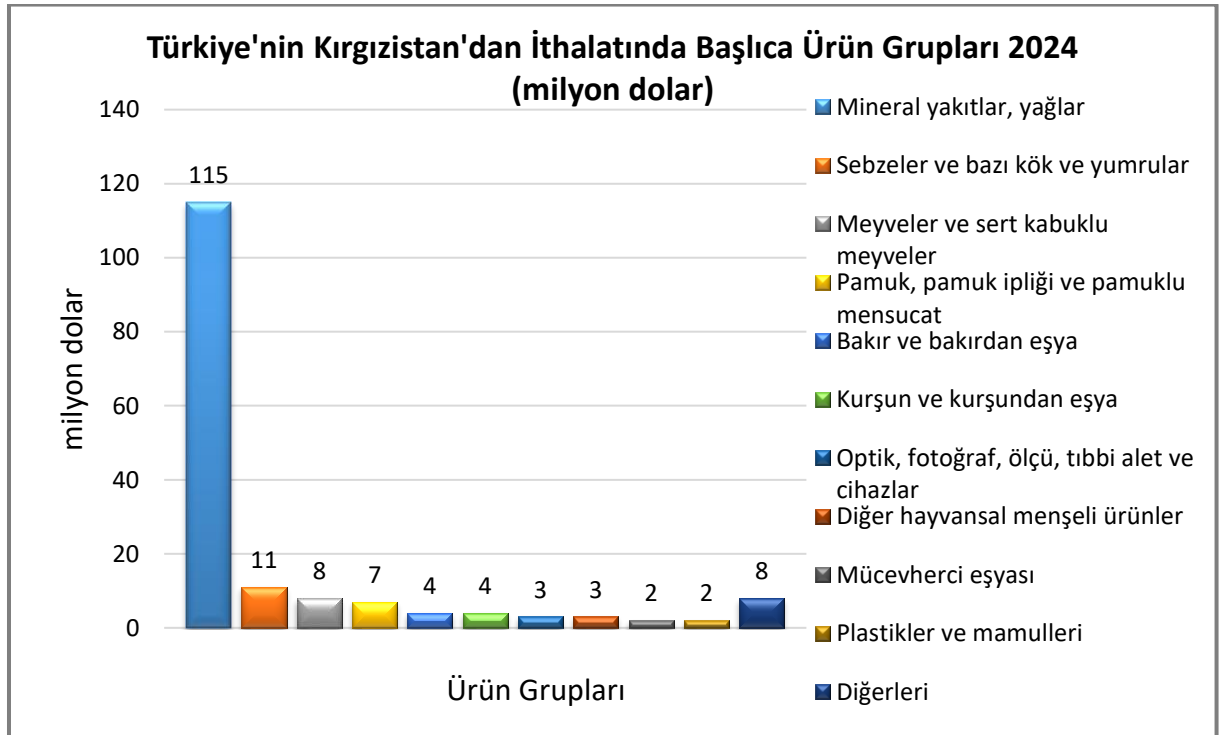
Türkiye'nin Kırgızistan'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Kırgızistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Kırgızistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			2 254 702	3 308 874	7 262 395	100	119,5
1.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	13 065	1 284 333	5 875 794	80,9	357,5
2.	2616	Kıymetli metal cevherleri ve konsantreleri	133 894	195 811	222 537	3,1	13,6
3.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	144 314	112 709	152 481	2,1	35,3
4.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	30 260	50 876	137 758	1,9	170,8
5.	2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	295	33 280	50 366	0,7	51,3
6.	0102	Canlı büyükbaş hayvanlar (at, eşek, katır ve bardolar hariç)	17 104	28 288	49 632	0,7	75,5
7.	2702	Linyit (siyah kehribar hariç)	24 106	36 212	43 209	0,6	19,3
8.	0104	Canlı koyun ve keçiler	47 690	23 642	35 212	0,5	48,9
9.	0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	93 924	64 138	31 886	0,4	-50,3
10.	7214	İnşaat demiri	49 869	49 823	30 793	0,4	-38,2
11.	2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	51	0	28 025	0,4	-
12.	3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak vb.	24 254	45 210	26 160	0,4	-42,1
13.	0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	15 439	25 788	24 697	0,3	-4,2
14.	2617	Diğer metal cevherler ve konsantreleri	51	298	23 582	0,3	7813,4
15.	2713	Petrol koku, petrol bitümeni ve petrol yağlarının veya bitümenli minerallerden elde edilen yağların diğer kalıntıları	15	0	20 842	0,3	-

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

EK-2: Kırgızistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (%, 2023- 2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			9 802 959	12 350 402	28 576 029	100	131,4
1.	8703	Otomobiller	538 853	2 766 881	4 341 302	15,2	56,9
2.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	85 038	104 754	801 796	2,8	665,4
3.	9503	Üç tekerlekli bisikletler, skuterler, oyuncak bebekler, diğer oyuncaklar	20 163	6 307	759 381	2,7	11940,3
4.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.	13 527	7 539	727 297	2,5	9547,1
5.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	45 476	10 452	724 032	2,5	6827,2
6.	6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	19 397	11 973	669 233	2,3	5489,5
7.	6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	134 519	25 589	604 499	2,1	2262,3
8.	4202	Deri ve köseleden sandık, bavul, valiz, evrak çantası, seyahat eşyası, kılıf vb.	20 439	8 665	563 484	2	6403
9.	5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	213 307	126 270	540 475	1,9	328
10.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı	6 271	14 804	484 604	1,7	3173,5
11.	6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort	42 064	16 512	441 958	1,5	2576,6
12.	6109	Tişörtler, fanılalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	23 934	20 620	425 852	1,5	1965,2
13.	6202	Kadın ve kız çocuk için manto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anoraklar vb.	2 250	4 190	420 393	1,5	9933,2
14.	9405	Diğer aydınlatma cihazları, ışıklı panolar, ışıklı tabelaları vb.	12 208	7 419	402 432	1,4	5324,3
15.	6212	Sütyen, korse, korse kemer, pantolon askısı, çorap bağı, jartiyer vb.	22 606	2 536	391 958	1,4	15355,8

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

EK-3: Kırgızistan'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		1 337 390	3 583 189	7 262 395	100	102,7
1.	Çin	81 661	83 132	2 796 676	38,5	3264,1
2.	İsviçre	85 248	1 184 842	1 847 928	25,4	56
3.	İngiltere	798	1 675	1 218 269	16,8	72 632,5
4.	Kazakistan	383 902	495 185	455 961	6,3	-7,9
5.	Özbekistan	217 779	266 224	446 025	6,1	67,5
6.	Türkiye	119 553	273 948	167 685	2,3	-38,8
7.	Hong Kong	370	127 463	120 152	1,7	-5,7
8.	İtalya	6 706	29 638	50 026	0,7	68,8
9.	Almanya	32 295	21 408	17 981	0,2	- 16
10.	ABD	10 064	12 906	17 171	0,2	33
11.	Sırbistan	13 541	13 165	15 561	0,2	18,2
12.	Romanya	8 382	20 798	15 106	0,2	-27,4
13.	Hindistan	3 690	6 026	12 127	0,2	101,2
14.	Litvanya	48 419	3 182	11 528	0,2	262,3
15.	Azerbaycan	6 073	5 640	10 401	0,1	84,4

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

EK-4: Kırgızistan'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		21 444 696	29 259 941	28 576 029	100	-2,3
1.	Çin	15 421 271	19 715 899	19 921 019	69,7	1
2.	G. Kore	372 854	1 171 715	1 785 118	6,2	52,4
3.	Türkiye	935 299	1 200 851	1 378 344	4,8	14,8
4.	Kazakistan	745 308	1 076 710	1 257 252	4,4	16,8
5.	Almanya	330 562	769 804	749 629	2,6	-2,6
6.	Özbekistan	926 870	764 031	740 743	2,6	- 3
7.	İtalya	65 900	231 076	410 015	1,4	77,4
8.	Polonya	115 202	503 158	314 433	1,1	-37,5
9.	Çekya	35 758	94 607	177 146	0,6	87,2
10.	Litvanya	332 658	418 037	160 002	0,6	-61,7
11.	Belçika	21 569	45 012	142 781	0,5	217,2
12.	ABD	61 463	141 197	133 145	0,5	-5,7
13.	Hollanda	54 793	94 025	131 815	0,5	40,2
14.	Sırbistan	13 250	80 763	112 278	0,4	39
15.	Fransa	42 244	203 123	107 578	0,4	- 47

Kaynak: Trademap, Kırgızistan Verileri

Ek-5: Türkiye'nin Kırgızistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			935 299	1 200 758	1 378 379	100	14,8
1.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	273 486	315 226	470 998	34,2	49,4
2.	8703	Otomobiller	862	18 025	34 216	2,5	89,8
3.	6109	Tiştörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	29 944	47 777	29 878	2,2	-37,5
4.	8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	0	3	28 556	2,1	951766,7
5.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	10 744	17 873	26 396	1,9	47,7
6.	6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	24 390	17 644	22 376	1,6	26,8
7.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb. (yüzme kıyafetleri hariç)	15 689	31 822	22 298	1,6	-29,9
8.	6006	Diğer örme mensucat	44 386	43 909	22 073	1,6	-49,7
9.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	15 339	20 155	20 675	1,5	2,6
10.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	6 452	7 488	19 879	1,4	165,5
11.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	22 539	33 164	18 733	1,4	-43,5
12.	2843	Kolloidal haldeki kıymetli metaller, kıymetli metallerin anorganik veya organik bileşikleri ve amalgamları	0	6 119	16 614	1,2	171,5
13.	8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	3 825	7 682	16 446	1,2	114,1
14.	5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	14 449	13 411	14 529	1,1	8,3
15.	6211	Spor, kayak ve yüzme kıyafetleri; diğer giyim eşyası	8 663	18 438	12 541	0,9	-32

Kaynak: Trademap, Türkiye verileri

Ek-6: Türkiye'nin Kırgızistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			119 553	273 948	167 685	100	-38,8
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	14 317	2 587	78 032	46,5	2916,3
2.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	3 122	164 266	30 597	18,2	-81,4
3.	0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	9 022	8 583	7 863	4,7	-8,4
4.	0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	15 597	9 771	7 773	4,6	-20,4
5.	5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	30 673	18 505	7 271	4,3	-60,7
6.	2704	Taşkömürü, linyit ve turbdan elde edilen kok/sömikok, karni kömürü	0	0	6 848	4,1	100
7.	7801	İşlenmemiş kurşun	7 385	11 075	3 542	2,1	-68
8.	9028	Gaz, sıvı ve elektrik sayaçları (bunların kalibre cihazları dahil)	0	0	3 410	2	-
9.	0711	Geçici olarak konserve edilmiş sebzeler	2 723	2 406	2 729	1,6	13,4
10.	0504	Hayvan bağırsak, mesane ve midesi (taze, soğutulmuş, dondurulmuş, tuzlanmış, salamura, kurutulmuş veya tütsülenmiş)	1 748	1 418	2 311	1,4	63
11.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	18 612	29 874	2 303	1,4	-92,3
12.	7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	0	755	2 171	1,3	187,5
13.	7412	Bakırdan ince ve kalın boru bağlantı parçaları (rakorlar, dirsekler, manşonlar gibi)	0	463	1 916	1,1	313,8
14.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	0	228	1 273	0,8	458,3
15.	3404	Suni mumlar ve müstahzar mumlar	0	454	1 041	0,6	129,3

Kaynak: Trademap, Türkiye verileri